

2008

Mooi van ver

Recensie van "Mooi van ver" door Astrid Tanis in *Beelden* (#1, 2008)

Mooi van ver is een stevige uitgave die de muurschilderingen in Rotterdam als onderwerp heeft. Niet alleen kunst krijgt de aandacht maar ook andere beeldende uitingen die doorgaans het straatbeeld sieren of ontsieren; zoals flyers, stickers, graffiti, reclame en tags en andere krabbels.

Muurschilderingen zijn een vorm van communicatie, je kunt ze gebruiken om een product aan de man te brengen, je bedrijf te profileren of je gevoelens te delen met iedere voorbijganger die hier wel of niet van gediend is. In de eerste zin zet de auteur zichzelf neer door te reflecteren op een muurschildering die voor hem het meest intrigerend is en zich niet in Rotterdam bevindt: "Eén van de meest intrigerende muurschilderingen is *La América Tropical* (1932), geschilderd in de Olvera Street in Los Angeles door de Mexicaanse kunstenaar en politieke activist David Alfaro Siqueiros". Deze muurschildering heeft een duidelijke politieke en historische betekenis omdat het refereert aan de manier waarop de blanke Amerikaan het land in bezit heeft genomen door de eerdere bewoners buiten spel te zetten. Dit kunstwerk kun je zien als een politiek daad die derhalve direct weggewerkt werd achter een stuc laag. Het werk werd pas weer zichtbaar in de jaren zeventig van de vorige eeuw toen de stuc laag het langzaam begaf. Sinds 1988 wordt het werk beschermd door de Getty Foundation waardoor het ineens een museale beschermheer kreeg die de intrinsieke waarde bevestigt. Het werk geldt momenteel als het monument van de Chicano's (Mexicaanse-Amerikanen).

Door het boek te beginnen met een beschrijving van dit kunstwerk en haar geschiedenis, schep je een referentiekader voor de besproken Rotterdamse werken. Je stelt indirect de vragen; waar refereren deze werken aan, waar zit de betrokkenheid en wat is de effectiviteit. Misschien kun je stellen dat bij muurschilderingen drie kernwoorden van belang zijn: engagement, affectiviteit en effectiviteit. Wat is het engagement van de vervaardiger of opdrachtgever en welke doelgroep wil zij aanspreken. Welk affect dient het werk te bewerkstelligen. Is dit bijvoorbeeld schokken, plezier, verleiden of informeren. Hoe effectief is het werk in het bewerkstelligen van de geplande affecten.

De publicatie geeft een breed en historisch beeld van de muurschilderingen in Rotterdam en plaatst deze in een bredere context. Er staan oude foto's in van het begin van de 19de eeuw, waarop je reclameventers ziet die "reclamekarren" met opschriften door de stad trekken. Dit zie je in samenhang met de flyers en de meer geplande reclame op ruiten en muren. Verder is het boek een historische fotogalerij van kunstwerken die muren opsieren; het werk van Co Westerik met als onderwerp het touwspringende meisje uit 1976 blijft door de jaren heen mooi. Ook zie je zeer eigentijdse kunstwerken die in de afgelopen jaren in overleg met kunstinstellingen en deelraden een plek kregen in Rotterdam. Daarnaast kunstwerken met een meer anarchistisch karakter, waar overleg niet bestond. Sommige kunstwerken bestaan al niet meer of waren van tijdelijke aard. Ik ken ze wel, daar ik al ruim dertig jaar in deze stad woon. Het kunstwerk van Geert Limburg die de buitenmuren beschilderde van zijn

woning als een langzaam groeiend project, heeft het onderspit moeten delven door de vernieuwingsdrang van de gemeente waar ik woon. Het beukelsblauw van Florentijn Hofman op de Beukelsdijk uit 2004, was een tijdelijk project. Prachtige wijken worden in Rotterdam platgewalst, samen met imposante uitingen van beeldtaal. Nadeel van een vooruitstrevende stad is dat ze vergeten dat historiciteit ook waarde bezit. Spijtig natuurlijk, maar gelukkig zijn er prachtige boeken als deze, met mooie foto's en doorwrochte teksten die iets bewaren van wat was. Bladerend door het boek had de titel ook kunnen zijn "Kleurig Rotterdam".